

[Justitsministeren.]

været det centrale i den strafferetlige debat gennem de seneste årtier. Det er navnlig på dette område, at der i den forholdsvis korte tid, hvori straffeloven har været gældende, har fundet en kriminalpolitisk udvikling sted og er indvundet erfaringer, som begrundes, at visse af straffelovens bestemmelser tages op til revision. Dette er på linje med de reformbestrebelse, der udfoldes flere steder i udlandet, bl. a. i Norge og Sverige.

Jeg vil gerne straks fremhæve, at de ændringsforslag vedrørende det strafferetlige reaktionssystem, som indeholdes i forslaget, ikke er radikale, men alene tilsigter, hvad der i bemærkningerne til forslaget er betegnet som en effektivisering og smidiggørelse af gældende bestemmelser.

Efter min mening er det velbegrunder således at bygge videre på det sanktionssystem, der indførtes ved straffeloven af 1930. Hovedlinjerne i dette system synes at have virket tilfredsstillende. De senere år har i en række lande, herunder de andre nordiske lande, været præget af en meget betydelig stigning i kriminaliteten, navnlig ungdomskriminaliteten. En tilsvarende udvikling har vi undgået her i landet. Uanset befolkningstilvæksten har antallet af straffelovsovertrædelser, der årligt er kommet til politiets kundskab, været nogenlunde konstant i en årrække, og antallet af domfældte har været faldende. Udviklingen specielt vedrørende ungdomskriminaliteten er vanskelig at belyse i enkeltheder. For de unge mellem 15 og 18 år er det antallet af tiltalefrafald mod børne- og ungdomsforsorg, der er mest oplysende. På dette grundlag synes der at være tale om et fald frem til 1955-56, afløst af en ret betydelig stigning i 1957 og stagnation i 1958. Med hensyn til de unge mellem 18 og 21 år viser de statistiske oplysninger frem til 1958 en årrække med ret konstante domfældelsestal. Statistiske oplysninger for 1959 har endnu ikke kunnet tilvejebringes.

Lovforslagets sanktionsregler angår navnlig foranstaltningerne over for unge lovovertrædere og de betingede domme.

Jeg skal først gøre nogle bemærkninger om de unge lovovertrædere.

Det er her naturligt — både efter de

gældende regler og efter forslaget — at sondre mellem aldersgrupperne 15-18 år og 18-21 år.

Med hensyn til de 15—18-årige er det stort set den gældende ordning, at de unge, hvis kriminalitet ikke kan afgøres med bødestraf, får tiltalefrafald efter straffelovens § 30. I tiltalefrafaldet fastsættes som vilkår, at den pågældende undergives børne- og ungdomsforsorg, eventuelt på opdragelseshjem, at han retter sig efter forsorgsmyndighedens forskrifter, og at han i den tid, han er under forsorg, fører en straffri vandel. Jeg vil gerne pointere, hvad der er disse tiltalefrafalds reelle indhold. De er — naturligvis — ikke på nogen måde udtryk for en slags benådning af de unge, men derimod de processuelle udtryk for, at den pågældende under hensyn til sin unge alder overføres fra det strafferetlige til et socialretligt reaktionssystem med særlige forsorgsmuligheder; samtidig bevares dog så at sige kontakten med det strafferetlige system derved, at straffesagen kan genoptages, hvis han i forsorgstiden begår strafbart forhold eller undlader at rette sig efter forsorgsmyndighedens forskrifter. Herved har tiltalefrafaldet væsentlige lighedspunkter med en betinget dom.

At anvendelse af ubetinget frihedsstraf, af hæfte eller fængsel, bør søges undgået over for disse helt unge, er vist alle enige om; i de få tilfælde, hvor børneforsorgen må give op over for de pågældende, anvendes sædvanligvis betingede domme med forsorgsmæssige vilkår eller ungdomsfængsel.

Den ordning, som jeg hermed har redegjort for, foreslås i alt væsentligt opretholdt.

Af lovtekniske grunde foreslås reglen i straffelovens § 30 overført til retsplejelovens § 723 og § 723 a. Samtidig foreslås enkelte mindre realitetsændringer med hensyn til tiltalefrafaldene.

Af disse realitetsændringer vil jeg navnlig pege på den foreslåede mulighed for at kombinere vilkåret vedrørende børne- og ungdomsforsorg med et vilkår, hvorefter den pågældende skal betale en af retten godkendt bøde. Jeg tillægger dette forslag en ikke ringe betydning. Efter min mening kan man ikke helt afvise, at et tiltalefrafald mod børne- og ungdomsforsorg, når den